

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

19 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit în componența:
președinte
judecători

Diaconu Iurie
Catan Liliana
Guzun Ion
Ghervas Maria
Mardari Dumitru

judecând, fără participarea părților, recursurile ordinare declarate de inculpat și avocatul Căuș Radu în numele acestuia, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 4 aprilie 2018, în cauza penală privindu-l pe

OMELICI Alexandru XXXXX, născut la
XXXXX, originar din XXXXX și domiciliat temporar
în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 05.06.2015 – 31.10.2017;

Instanța de apel: 28.02.2018 – 04.04.2018;

Instanța de recurs: 06.02.2019 – 19.03.2019.

c o n s t a ț ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Orhei, sediul central din 31 octombrie 2017, adoptată în conformitate cu art. 364¹ Cod de procedură penală în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, s-a dispus încetarea procesului penal în privința lui Omelici Al., în baza art. 186 alin. (2) lit. c) și d) Cod penal, pe episodul cu partea vătămată Botnari I. în legătură cu împăcarea părților. Totodată, Omelici Al. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza:

- art. 27, 186 alin. (2) lit. c) Cod penal, pe episodul din 23 august 2013, la 2 ani și 8 luni închisoare;

- art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, pe episodul din noiembrie 2013 – 28 februarie 2014, la 2 ani și 8 luni închisoare;

- art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, pe episodul din 31 iulie 2015, la 2 ani și 8 luni închisoare.

În baza art. 82 și art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate inculpatului, acestuia i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 3 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Dubniuc P. a fost admisă parțial, cu

dispunerea încasării de la Omelici Al. în beneficiul părții a sumei de 7644 de lei pentru prejudiciul material cauzat în rezultatul comiterii infracțiunii, a sumei de 1000 de lei pentru prejudiciul moral și a sumei de 300 de lei pentru recuperarea cheltuielilor de asistență juridică. În rest acțiunea a fost respinsă, ca neîntemeiată.

Acțiunea civilă înaintată de SA „Agroteh” a fost admisă, cu dispunerea încasării de la Omelici Al. în beneficiul părții a sumei de 180376 de lei pentru recuperarea prejudiciului material cauzat în urma comiterii infracțiunii.

Plângerea reprezentantului părții vătămate SA „Agroteh” din 27 noiembrie 2015, depusă în ordinea art. 313 Cod de procedură penală, împotriva ordonanței procurorului din 16 octombrie 2013 de scoatere de sub urmărire penală a lui Omelici Al. pe cauza nr. 2013270743, bănuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 197 alin. (1) Cod penal, din motivul lipsei în acțiunile acestuia a elementelor constitutive ale componenței de infracțiune și împotriva ordonanței procurorului ierarhic superior din 13 noiembrie 2013, a fost respinsă, ca neîntemeiată.

2. Pentru a pronunța sentința prima instanță a reținut următoarea bază factologică: *Omelici Al. la 23 august 2013, aproximativ la ora 04:00, urmărind scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, prin deteriorarea ferestrei, a pătruns în atelierul de reparație a pompelor hidraulice al SA „Agroteh”, amplasat pe XXXXX și având scopul de a sustrage piese din metal colorat de la utilaj, a deteriorat 2 aparate de sudat cu argon de model „УДГ-501-1 VХИ” cu costul fiecăruia de 15000 de lei, 3 panouri de control a agregatelor hidraulice de model „КИ-4815М” cu costul fiecăruia de 55000 de lei, pregătindu-se pentru sustragerea pieselor din metal pentru ulterioara prelucrare în sumă de 540 de lei, sfredele de prelucrare a metalelor pe diamant în cantitate de 6 bucăți, cu costul fiecăruia de 645 de lei, 2 sfredele de prelucrare a metalelor pe diamant cu costul de 920 de lei fiecare, sfredele tubulare pentru prelucrarea metalelor în valoare totală de 1500 de lei, cabluri electrice din cupru de la panourile de control a agregatelor hidraulice în cantitate de 32 m., cu diametrul de 0,5cm, costul unui metru de 38 lei, cuțite de la strung pentru prelucrarea metalelor în valoare de 340 de lei, adică bunuri materiale în valoare totală de 9306 de lei, însă din cauze independente de voința făptuitorului, aceasta nu și-a produs efectul, deoarece a fost depistat la fața locului de către angajații societății, care i-au curmat acțiunile ilegale.*

Pe baza stării de fapt expuse supra, instanța a reținut că acțiunile lui Omelici Al., se încadrează juridic în baza art. 27, 186 alin. (2) lit. c) din Codul penal, *tentativă de furt, cu semnele calificative - săvârșit prin pătrundere în încăpere.*

Tot Omelici Al., continuându-și acțiunile infracționale, în perioada de timp noiembrie 2013 – 28 februarie 2014, data și ora nestabilă de organul de urmărire penală, acționând de comun acord și prin înțelegere prealabilă cu cet. Paciu Vl. urmărind scopul de profit și sustragere pe ascuns a bunurilor altei persoane, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale intenționate și dorind în mod conștient survenirea acestor urmări, a pătruns în gospodăria părinților cet. Grosu V. amplasată în XXXXX, de unde, pe ascuns, a sustras, un robinet de la cazan confecționat din bronz la preț de 400 de lei, o coloană de gaz la preț de 2000 de lei și un contor de lumină la preț de 300 de lei, astfel cauzându-i părții vătămate un prejudiciu material

considerabil în sumă totală de 2700 de lei.

Tot Omelici Al., în aceeași perioadă de timp, dată și oră nestabilită de organul de urmărire penală, continuând acțiunile infracționale, urmărind scopul de profit și sustragere pe ascuns a bunurilor altei persoane, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale intenționate și dorind în mod conștient survenirea acestor urmări, a pătruns în gospodăria părinților cet. Grosu V., amplasată în XXXXX, de unde pe ascuns a sustras un automobil din plastic pentru copii în valoare de 5000 de lei, cauzându-i astfel părții vătămate un prejudiciu material considerabil în sumă totală de 5000 de lei.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, Omelici Al. a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) din Codul penal, furtul, *adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, de două sau mai multe persoane, prin pătrundere în locuință, cu cauzarea de daune în proporții considerabile în sumă totală de 7700 de lei.*

Tot Omelici Al., continuându-și acțiunile infracționale, la 03 iunie 2014, aproximativ între ora 11.00 și 12.00, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale intenționate, acționând în scopul sustragerii bunurilor altei persoane, în timp ce se deplasa pe str. Boris Glavan din mun. Orhei, intenționat a pătruns în ograda casei de locuit nr. 2, de unde pe ascuns a sustras o bicicletă de model „Салют”, ce aparține cet. Botnari I., astfel cauzându-i părții vătămate o daună considerabilă.

Prin acțiunile sale, Omelici Al. a comis infracțiunea prevăzută de art. 186 alin. (2) lit. c) și d) din Codul penal, *adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane săvârșită prin pătrunderea în locuință și cu cauzarea daunei în proporții considerabile.*

Tot Omelici Al., continuându-și acțiunile infracționale, la 31 iulie 2015, între orele 18.51 - 19.13, prin forțarea geamului, a pătruns în locuința cet. Dubniuc P., situată în XXXXX, de unde intenționat a sustras pe ascuns: un notebook de model „Lenovo G 500” la prețul de 7644 de lei; un ceas de mână de culoare albă de formă pătrată cu pietre simple argintii de culoare albă, o curelușă de culoare albă din piele artificială la prețul de 50 de lei; un ceas de mână de formă rotundă produs „Avon” din nichel de culoare albă și albastră la prețul de 50 de lei; un ceas de mână din nichel cu brățară din nichel în care erau incrustate pietre mici argintii simple pe cadranul căruia scria „Cuartz” la prețul de 50 de lei; un colier din mărgelile argintii format din două șiraguri, fixate printr-un accesoriu din metal galben, care au pe mijloc o piatră neprețioasă de culoare albastră la preț de 30 de lei; un colier din mărgelile format din patru șiraguri de mărgelile mici de culoare alb-argintie împletite între ele la prețul de 30 de lei; un colier din mărgelile albe de dimensiuni medii ce imită perlele la prețul de 30 de lei; un colier din metal din mărgelile, care sunt unite pe mijloc cu pandantive metalice sub formă de inimă, floare și monete la prețul de 30 de lei; un colier din metal simplu de culoare argintie cu pandantiv din mărgelile de formă pătrată la prețul de 30 de lei; un colier din metal simplu de culoare galbenă format din 6 pandantive sub formă de frunză metalice de culoare cafenie și galbenă și pietricele de culoare verde și galbenă la prețul de 30 de lei, un colier din mărgelile albe mici la prețul de 20 de lei; un șirag de mărgelile de culoare verde sub formă de scoică de dimensiuni mici, fixate printre ele cu mărgelile de formă rotundă de culoare galbenă la prețul de 30 de lei; un lanț metalic cu împletitură simplă cu

pandantiv sub formă de inimă din metal cu pietre argintii pe el, la prețul de 30 de lei; un set de bijuterie format din lanț de culoare galbenă, cu pandantiv sub formă de bufniță și o pereche de cercei sub formă de bufniță la prețul de 50 de lei; un lanț din metal argintiu cu pandantiv sub formă de floare la prețul de 30 de lei; un colier metalic în stil egiptean format din trei bucăți, pe care erau incrustate chipul unui faraon și piatră de culoare albastră la prețul de 50 de lei; o pereche de cercei din metal simplu de culoare argintie de formă rotundă, care au pe mijloc o piatră de culoare albastră la prețul de 25 de lei; o pereche de cercei cu pandantive formate din trei flori argintii, unite prin piatră mică de culoare argintie la prețul de 30 de lei; o pereche de cercei cu pandantive sub formă de frunză, formați din două rânduri de pietre argintii la prețul de 70 de lei; o pereche de cercei din metal galben de formă rotundă în care era fixată o mergea ce imită perla la prețul de 25 de lei; un set de bijuterii format din brățară din mărgele ce imită perlele și cercei similari la prețul de 200 lei, care erau ambalați în plic din polietilenă; o pereche de cercei sub formă de frunză cu pietricele de culoare roză la prețul de 30 lei; o broșă metalică de culoare argintie la prețul de 30 lei; o broșă metalică de culoare roză sub formă de frunză la prețul de 30,00 lei; o broșă metalică sub formă de semicerc formată din pietre de culoare albastră cu frunze metalice de culoare albă și galbenă la prețul de 40 lei; o broșă sub formă de floare de culoare albă la prețul de 30 lei; o broșă metalică de culoare galbenă sub formă de trei flori, care la bază avea o piatră argintie la prețul de 30 lei, puțin ștearsă; o brățară din plastic de culoare cafenie cu flori încrustate pe ea de culoare albă combinat cu cafeniu la prețul de 30 lei; o brățară formată din mărgele de culoare albastră, metal de culoare argintie la prețul de 20,00 lei; o brățară formată din mărgele de culoare roză, care sunt fixate pe metal de culoare galbenă la prețul de 35 lei; o brățară din plastic de culoare argintie, combinat cu sur la prețul de 35 lei; o brățară din plastic formată din șapte pătrate de culoare galbenă, iar pe margini de culoare aurie, parțial ștearsă la prețul de 20 lei, două încărcătoare la telefonul mobil la prețul de 10 lei per unitate, în valoare cumulativă de 20 lei; un pled din țesătură sintetică de culoare cafenie cu imprimeuri florale la prețul de 70 lei; o pereche de căști deteriorate, un modem „Orange”, patru cutii în care se păstrau bijuterii, două huse pentru bijuterii, patru chei de la ușă, cauzând părții vătămate un prejudiciu material considerabil în valoare totală de 7644 de lei.

Pe baza stării de fapt expuse, acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art. 186 alin. (2) lit. c) și d) din Codul penal furt, adică *sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane săvârșită prin pătrunderea în locuință, cauzându-i părții un prejudiciu material considerabil.*

3. Legalitatea și temeinicia sentinței, în termenul și modul prevăzut de art. 401-402 Cod de procedură penală, a fost atacată cu apeluri de către inculpatul Omelici Al., care a solicitat casarea acesteia, în partea stabilirii pedepsei și a soluționării acțiunii civile, din motiv că, la 17 ianuarie 2015, a fost diagnosticat cu XXXXX și mereu are nevoie de asistență medicală, fapt ce se confirmă prin extrasele medicale anexate la dosarul său personal, iar stabilirea unei pedepse sub formă de închisoare, îl va împiedica să urmeze tratamentul necesar.

În motivarea cererii, apelantul a indicat că nu este de acord cu sentința pronunțată,

considerându-l ilegală și pasibilă anulării, deoarece examinarea cauzei penale în privința sa, din diferite motive, a depășit termenul de trei ani, în această perioadă dânsul fiind bolnav și nu putea singur să audă bine, având nevoie de ajutorul altei persoane, iar în prezent starea sănătății i s-a înrăutățit. Deși inculpatul nu a sustras toate bunurile indicate în rechizitoriu, a recunoscut vina, pentru a înceta procedurile judiciare, tinzând astfel la o pedeapsă mai blândă. În pofida acestui fapt, instanța de judecată i-a stabilit cea mai aspră pedeapsă, care este mai mare, decât cea prevăzută de Lege, deoarece sancțiunea de la art. 186 alin. (2) Cod penal prevede pedeapsa maximă până la 4 ani, ținând cont de prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală pedeapsa urma să fie redusă cu 1/3, astfel pedeapsa maximă fiind de 2 ani și 8 luni, pe când instanța i-a aplicat 3 ani închisoare, adică o pedeapsă prea gravă în raport cu cele comise.

De asemenea, apelantul nu a fost de acord cu acțiunile civile pe care instanța le-a admis, mai cu seamă cu referire la epizodul furtului de la Dubniuc P., deoarece la materialele cauzei este anexată recipisa părții vătămate, potrivit căreia ultimul a primit de la ofițerul de urmărire penală toate bunurile furate, cu excepția notebook-ului, pe care pe parcurs a refuzat să-l primească, iar instanța în mod eronat a dispus încasarea de la inculpat a sumei de 7644 de lei.

Cu referire sustragerea bunurilor de la SA „Agroteh”, inculpatul a reiterat că nu a reușit să sustragă careva bunuri, deoarece a fost prins de partea vătămată și subalternii acesteia și bătut la locul comiterii faptei, fiindu-i ruptă maxila inferioară. Din acel moment are probleme de sănătate și necesită tratament specializat, subsecvent solicită să-i fie aplicată o pedeapsă non-privativă de libertate. În rezultatul unei tentative de furt acțiunea civilă a SA „Agroteh” în sumă total de 180366 de lei a fost admisă, însă la materialele cauzei nu sunt probe, ce ar confirma faptul că inculpatul ar fi cauzat acel prejudiciu și în acest sens nu s-a efectuat nici o expertiză. Astfel, instanța de fond în lipsa probelor și fără un temei legal a încasat de la Omelici Al. această sumă.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 4 aprilie 2018 au fost respinse, ca nefondate, apelurile declarate de inculpat, cu menținerea sentinței fără modificări.

5. În partea descriptivă a deciziei adoptate, instanța de apel a menționat că inculpatul critică sentința doar asupra criteriilor de individualizare a pedepsei și în latura civilă, necontestând legalitatea ei în privința încadrării juridice și a vinovăției.

Prin urmare, instanța de apel a apreciat că, la determinarea tipului și măsurii de pedeapsă, instanța de fond a ținut cont de prevederile art. 75-77 Cod penal adică, de pericolul social al infracțiunilor comise de Omelici Al., considerând echitabil de a-i stabili pedeapsa definitivă cu închisoare pe un termen de 3 ani. Iar având în vedere că inculpatul nu este căsătorit, nu are copii minori sau alte persoane la întreținere, are studii medii de specialitate, nu este angajat în câmpul muncii, moldovean, cetățean al Republicii Moldova, nesupus militar, fără distincții de stat și grade speciale, la evidența medicului psihiatru nu se află, se află în supravegherea medicului narcolog, cu diagnosticul: alcoolism cronic, la locul de trai se caracterizează negativ, anterior judecat, antecedente penale nestinse, infracțiunile comise în stare de recidivă.

Totodată, în calitatea de circumstanțe atenuante în temeiul prevederilor art. 76 Cod

penal au fost reținute recunoașterea vinovăției, căința sinceră, colaborarea cu organul de urmărire penală în vederea stabilirii adevărului, repararea în parte a prejudiciului material cauzat. În calitatea de circumstanță agravantă, în baza art. 77 Cod penal, s-a reținut comiterea infracțiunilor de către o persoană anterior judecată pentru infracțiuni similare, cu antecedente penale nestinse.

În acest sens, instanța de apel a menționat că instanța de fond în mod eronat a reținut recunoașterea vinovăției în calitatea de circumstanță atenuantă or, în cazul dat recunoașterea vinovăției a atras incidența procedurii simplificate și nu poate fi valorificată în calitatea de circumstanță atenuantă în temeiul prevederilor art. 76 alin. (1) Cod penal, astfel, aceleași situații de drept i s-a acordat o dublă valență juridică. S-a apreciat că instanța de fond just a ținut cont de personalitatea inculpatului, căința sa sinceră, contribuția activă la descoperirea infracțiunii și gradul pericolului social al faptei incriminate, considerând că corectarea și reeducarea inculpatului nu este posibilă fără izolarea lui de societate cu aplicarea unei pedepse privative de libertate sub formă de închisoare, ultimul beneficiind de reducere cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute la art. 364¹ alin. (8) din Codul de procedură penală, iar reieșind din considerentul că faptele infracționale au fost comise în stare de recidivă, pedeapsa nu poate fi mai mică de jumătate din maximumul celei mai aspre pedepse prevăzute la articolul corespunzător.

În temeiul prevederilor din art. 82 alin. (2) din Codul penal și art. 364/1 alin. (8) din Codul de procedură penală, s-a stabilit noua limită de pedeapsă minimă și maximă care este: pentru infracțiunea prevăzută de art. 186 alin. (2) din Codul penal de la 2 (doi) ani până la 2 (doi) ani și 8 (opt) luni închisoare și prin aplicarea prevederilor art. 84 alin. (1) Cod penal inculpatului i-a fost stabilită pedeapsa sub formă de 3 ani închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar de tip închis.

În asemenea circumstanțe, prima instanță corect, legal și întemeiat a aplicat în privința inculpatului o pedeapsă definitivă sub formă de 3 ani închisoare, pedeapsă pe care instanța de apel a considerat-o echitabilă în raport cu circumstanțele cauzei, fiind neîntemeiate în acest sens argumentele invocate de inculpat cu privire la aplicarea unei pedepse prea aspre și computarea greșită a pedepsei.

Cu referire la alegațiile inculpatului despre agravarea stării de sănătate a acestuia, Colegiul penal le-a reținut ca întemeiate, însă a menționat că aceasta nu constituie în sine un motiv de aplicare a unei pedepse non-privative de libertate, atât timp cât persoana poate fi tratată în locurile de detenție. O soluție contrară se impune doar atunci când tratarea persoanei în detenție este imposibilă și neacordarea asistenței medicale prezintă un pericol iminent pentru viața sau sănătatea acesteia (*a se vedea în acest sens cauza Alexanyan c. Rusiei, hotărârea CtEDO din 22 decembrie 2008, care viza detenția unei persoane bolnave de HIV mai mult de doi ani, iar boala se afla într-o fază avansată*), însă asemenea prescripție medicală, care ar confirma imposibilitatea ori refuzul din partea instituției penitenciare în vederea acordării asistenței medicale la solicitarea condamnatului, nu a fost prezentată.

În aceeași ordine de idei, instanța de apel a menționat că o pedeapsă non-privativă de libertate în privința inculpatului, nu va fi capabilă să contribuie la realizarea scopurilor legii penale cum ar fi corectarea acestuia, prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de

acesta cât și de alte persoane or, o pedeapsă prea blândă ar genera dispreț față de ea și nu va fi suficientă pentru corectarea infractorului și nici pentru prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

Cât privește argumentul invocat de către inculpat precum că instanța de fond în mod eronat a admis acțiunea civilă înaintată de SA „Agroteh” în sumă totală de 180366 lei, având în vedere că bunurile nu au fost sustrate, ci a avut loc o tentativă de furt, Colegiul nu a reținut acest argument întrucât instanța de fond cert a constatat că reprezentantul părții vătămate a înaintat în instanță acțiune civilă, prin care a solicitat repararea prejudiciului material cauzat în sumă de 61560 lei și prejudiciul cauzat pentru incapacitate de funcționare a utilajului deteriorat în sumă de 118816 lei, în total 180376 lei (vol. I f.d. 68), astfel din probele anexate la dosar, și anume din devizul de cheltuieli (vol. I, f.d. 71) și informația prezentată la dosar (vol. I, f.d. 72), s-a reținut că prejudiciul material a fost confirmat.

Concomitent, a fost respins și argumentul inculpatului privind admiterea acțiunii civile a părții vătămate Dubniuc P. în valoare de 7644 lei, deoarece la materialele cauzei este anexată recipisa părții vătămate, potrivit căreia ultimul a primit de la ofițerul de urmărire penală, toate bunurile furate, cu excepția notebook-lui, pe care pe parcurs a refuzat să-l primească.

Subsecvent, instanța a menționat că în urma furtului comis de inculpat părții vătămate Dubniuc P. i-a fost cauzat un prejudiciu material, cuantumul căruia a fost apreciat corect de către prima instanță la 7644, 00 lei, deoarece potrivit materialelor cauzei, prejudiciul material cauzat părții vătămate a fost estimat de organul de urmărire penală la această sumă, care a avut tangență directă cu calificarea și încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, nefiind confirmată versiunea inculpatului precum că partea vătămată a refuzat primirea notebook-lui.

În susținerea celor enunțate, instanța de apel a menționat și jurisprudența CtEDO, cauza Ernst c. Belgiei (15 iulie 2003), unde Curtea a statuat, în principiu, că atunci când victima unei infracțiuni se constituie parte civilă în procesul penal, aceasta semnifică introducerea unei cereri în despăgubiri. Chiar dacă ea nu a cerut, în mod expres, repararea prejudiciului suferit. Prin dobândirea calității de parte civilă în procesul penal, ea are în vedere nu numai condamnarea penală a autorului infracțiunii, ci și repararea pecuniară a prejudiciului pe care l-a suferit.

Învederând aceste considerente ale instanței europene, instanța de apel a evidențiat că, prima instanță în mod corect a soluționat acțiunea civilă înaintată de Dubniuc P. dispunând încasarea sumei de 7644 de lei de la inculpat.

6. Nefiind de acord cu soluția adoptată de instanța de apel inculpatul și apărătorul acestuia, Căuș R. au contestat cu recursuri ordinare decizia respectivă solicitând casarea acesteia.

6.1. Avocatul menționează în cererea de recurs că instanțele de fond i-au aplicat inculpatului o pedeapsă prea aspră, raportat la faptele comise de acesta. Infracțiunile de furt incriminate lui Omelici Al. fac parte din categoria celor mai puțin grave, la caz sunt aplicabile prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, inculpatul a manifestat căință față de cele comise, a recunoscut vina, a conlucrat cu organul de urmărire penală, lipsesc

circumstanțe agravante, prejudiciul material cauzat părților vătămate a fost parțial recuperat de inculpat, ultimul are probleme serioase de sănătate, este invalid de gradul 3, are nevoie de tratament specializat, ceea ce în condiții de detenție este greu de realizat.

La fel, apărătorul evidențiază că acțiunea civilă înaintată de SA „Agroteh” este neîntemeiată și neprobată, nu există nici un act prin care să se confirme prejudiciul cauzat acestei părți.

În drept, recurentul își întemeiază cererea pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală.

6.2. Inculpatul, în esență, revendică în cererea de recurs cerințe similare celor din apel, menționând următoarele: starea sănătății i s-a agravat considerabil în perioada îndelungată în care a fost examinată cauza împotriva sa, nu cunoaște bine limba de stat, cu greu a înțeles terminologia juridică, actele traduse i-au fost înmânate la ultimele ședințe, citațiile pentru ședințe au fost expediate pe adrese greșite, inculpatul pe epizodul furtului de la partea vătămată Grosu V. nu recunoaște vina integral, acțiunile civile ale părților vătămate sunt nefondate și neprobate, instanțele au dispus eronat încasarea în beneficiul părții vătămate Dubniuc P. a sumei de 7644 de lei, întrucât acestei părți i-au fost recuperate bunurile furate, la f.d. 46 este anexată recipisa, pe epizodul cu SA „Agroteh” inculpatul nu recunoaște fapta, după cum aceasta este descrisă în sentință, menționând că nu a deteriorat careva bunuri ale întreprinderii date, a fost prins la locul comiterii infracțiunii, iar prejudiciul pretins în sumă de 180376 lei este neprobat.

Din considerentele arătate, inculpatul solicită casarea sentinței și deciziei în partea stabilirii pedepsei, cu aplicarea unei sancțiuni neprivative de libertate în privința sa și cu admiterea în principiu a acțiunilor civile înaintate de părțile vătămate, pentru ca acestea să fie soluționate de instanța civilă.

7. În conformitate cu dispoziția art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursurilor ordinare declarate de partea apărării, menționând că la individualizarea pedepsei instanțele de fond nu au admis nici o eroare de drept, iar în partea soluționării acțiunii civile declarate de partea vătămată Dubniuc P. eronat au dispus încasarea din contul inculpatului a sumei de 7644 de lei, prin urmare în această parte recursurile urmează a fi admise.

8. Judecând recursurile ordinare, în raport cu actele cauzei, Colegiul Penal lărgit ajunge la concluzia că acestea urmează a fi admise, pentru considerentele expuse în contextul ce urmează.

Cu titlul preliminar, se menționează că obiectul cenzurii instanței de recurs este limitat la chestiuni de drept, or rațiunea și finalitatea exercitării acestei căi de atac, constă în înlăturarea erorilor admise de instanța ierarhic inferioară la etapa precedentă de judecare a cauzei. Drept urmare controlul judecătoresc pe care îl declanșează instanța de recurs, are un rol preventiv și unul reparator.

Potrivit prevederilor art. 434 Cod de procedură penală, judecând recursurile declarate împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recursuri de titularii acestora.

Din punct de vedere procesual, soluția de admitere a recursurilor declarate, *în drept*, se întemeiază pe dispoziția art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, potrivit căreia judecând recursurile instanța este în drept să le admită, cu casarea parțială a hotărârilor adoptate de instanțele ierarhic inferioare și pronunțarea unei noi hotărâri, în latura civilă, dacă prin aceasta nu se agravează situația inculpatului.

Fiind analizate alegațiile părților expuse în cererile de recurs, Colegiul constată că, în esență, acestea formulează critici bazate pe temeiurile de casare inserate la pct. 6) și 10) din alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, nefiind de acord cu soluțiile instanțelor de fond în partea individualizării pedepsei și a soluționării acțiunilor civile declarate de părțile vătămate Dubniuc P. și SA „Agroteh”.

Verificând materialele cauzei, Colegiul Penal lărgit consideră că criticele recurențelor sunt parțial întemeiate, și anume în partea în care aceștia critică modalitatea de soluționare a acțiunii civile înaintate de partea vătămată Dubniuc P., în rest celelalte alegații ale recurențelor urmează a fi respinse pentru că sunt nefondate.

Astfel, pornind de la punctarea argumentelor care au stat la baza adoptării acestei soluții, mai întâi urmează de reținut că, acțiunea civilă exercitată în cadrul procesului penal are ca obiect tragerea la răspunderea delictuală a persoanelor responsabile potrivit legii civile, pentru prejudiciul produs prin comiterea faptei care *face obiectul acțiunii penale*.

În procesul penal acțiunea civilă este o modalitate de reparare a prejudiciului cauzat prin infracțiune, iar pentru exercitarea acesteia este necesar întrunirea cumulativă a anumitor condiții. În primul rând, este important de a constata dacă infracțiunea a provocat un prejudiciu, care poate fi material, moral sau fizic. După care, se va stabili legătura de cauzalitate între infracțiunea săvârșită și prejudiciul reclamat. În final, pentru a se putea pretinde repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune, se cere ca acesta să fie stabilit cu certitudine. Caracterul cert al prejudiciului înseamnă că acesta este un prejudiciu sigur, s-a produs în realitate și poate fi evaluat.

În general, se consideră că prejudiciul solicitat de partea civilă prin intermediul acțiunii avansate în fața instanței împotriva inculpatului, trebuie să reprezinte o consecință directă a infracțiunii deduse judecării, mai cu seamă în cazul pretinderii recuperării prejudiciului material.

Față de cele ce preced, instanța de recurs reiterează că angajarea răspunderii civile delictuale pentru prejudiciile cauzate prin fapta proprie presupune existența cumulată a celor patru condiții sau elemente constitutive, respectiv: prejudiciul, fapta ilicită, raportul de cauzalitate între fapta ilicită și prejudiciu, vinovăția autorului faptei ilicite și prejudiciabile. Răspunderea civilă delictuală sau reparatorie are ca primă finalitate repararea prejudiciului cauzat, iar prejudiciul reprezintă condiția dar și măsura răspunderii reparatorii, întrucât aceasta se angajează numai în limita prejudiciului injust cauzat.

În acest context, se relevă că, potrivit art. 387 alin. (1), (3) Cod de procedură penală, o dată cu pronunțarea sentinței de condamnare, instanța de judecată, apreciind dacă sunt dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, admite acțiunea civilă, în tot sau în parte, ori o respinge și numai în cazuri excepționale când, pentru a stabili exact

suma despăgubirilor cuvenite părții civile, ar trebui amânată examinarea cauzei, instanța poate să admită, în principiu, acțiunea civilă, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor cuvenite să hotărască instanța civilă. În toate cazurile, instanța este legată de obligația de a-și motiva soluția adoptată.

La caz, Omelici Al. a fost deferit justiției pentru că ar fi comis mai multe epizoade de furt, care au condiționat și prejudicierea materială a părților vătămate.

Pe epizodul de furt de la partea vătămată Dubniuc P. acestuia i-a fost imputat că ar fi sustras mai multe bunuri din locuința părții vătămate, valoarea totală a cărora a fost estimată la 7644 de lei, cauzându-i părții un prejudiciu material considerabil.

Prima instanță a conchis asupra vinovăției inculpatului pe acest capăt de învinuire, Omelici Al. fiind condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal la 2 ani și 8 luni închisoare, iar acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Dubniuc P. a fost admisă parțial, cu dispunerea încasării de la Omelici Al. în beneficiul părții a sumei de 7644 de lei pentru prejudiciul material cauzat în rezultatul comiterii infracțiunii, a sumei de 1000 de lei pentru prejudiciul moral și a sumei de 300 de lei pentru recuperarea cheltuielilor de asistență juridică. În rest, suma de 9000 lei, pretinsă pentru recuperarea prejudiciului moral, a fost respinsă, ca neîntemeiată.

Pentru a se pronunța astfel, prima instanță a consemnat în partea descriptivă a sentinței că: „... potrivit materialelor cauzei, prejudiciul material cauzat părții vătămate a fost estimat de organul de urmărire penală la suma de 7644 lei, sumă care are tangență directă cu calificarea și încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului.

Prin urmare, reieșind din faptul că cuantumul sumei pretinse a fost probat, fiind stabilită exact suma despăgubirilor cuvenite pentru repararea prejudiciului material cauzat părții vătămate, instanța consideră rațională admiterea acțiunii civile în partea reparării prejudiciului material cauzat și a încasa de la inculpatul Omelici Al. în beneficiul lui Dubniuc P. a sumei de 7644 lei.”

Ulterior, din actele cauzei rezultă că, în această parte, inculpatul în cererea de apel a criticat sentința menționând expres că la materialele cauzei este anexată recipisa părții vătămate Dubniuc P., potrivit căreia ultimul a primit de la ofițerul de urmărire penală toate bunurile furate, cu excepția notebook-ului, pe care pe parcurs a refuzat să-l primească, iar instanța în mod eronat a dispus încasarea de la inculpat a sumei de 7644 de lei.

Curtea de apel, neverificând minuțios alegațiile inculpatului i le-a respins, ca nefondate, menținând integral statuările primei instanțe în această parte.

Cu toate acestea, la filele dosarului 43-46 din vol. IV, sunt anexate actele ce confirmă restituirea către proprietar a bunurilor sustrate în valoare de 7644 de lei, după cum a și menționat inculpatul atât în cererea de apel, cât și în cea de recurs.

Prin urmare, la fila dosarului 43 din vol. IV este anexată cererea părții vătămate Dubniuc P. prin care dânsul solicită organului de urmărire penală restituirea bunurilor sustrate la 31 iulie 2015 din domiciliul său de către Omelici Al., care au fost recunoscute ca corpuri delictive, indicând și descriind fiecare bun în parte.

Ofițerul de urmărire penală, examinând cererea părții vătămate, a dispus restituirea către aceasta a tuturor bunurilor ridicate prin procesul-verbal din 6 august 2015 de la inculpatul Omelici Al.

La fila dosarului 46 din același volum este anexată recipisa semnată de partea vătămată Dubniuc P., prin care acesta confirmă că a recepționat de la ofițerul de urmărire penală bunurile ce i-au fost sustrate de inculpat în valoare de 7644 de lei.

Respectiv, se conchide că partea vătămată Dubniuc P. a fost despăgubită în partea ce ține de prejudiciul material ce i-a fost cauzat prin acțiunile infracționale ale inculpatului, iar încasarea repetată a aceleiași sume de 7644 de lei prin sentință, din contul inculpatului în beneficiul părții, constituie o îmbogățire fără just temei a părții vătămate Dubniuc P., care pe de o parte a primit bunurile ce i-au fost sustrate și pe de altă parte a primit și echivalentul bănesc al acestor bunuri.

Din considerentele arătate, Colegiul penal lărgit a ajuns la concluzia că atât sentința Judecătorei Orhei, (sediul central) din 31 octombrie 2017, cât și decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 4 aprilie 2018, urmează a fi casate parțial, în partea încasării prejudiciului material din contul inculpatului în beneficiul părții vătămate Dubniuc P., în mărime de 7644 de lei, cu rejudecarea cauzei în această parte și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Dubniuc P. privind încasarea prejudiciului material din contul inculpatului se admite în principiu, asupra acesteia urmând a se pronunța instanța în ordinea procedurii civile. În rest, celelalte dispoziții ale hotărârilor contestate se mențin fără modificări.

În continuare, după cum s-a specificat supra, celelalte critici ale recurenților, instanța de recurs le consideră nefondate, din următoarele considerente.

Omelici Al., în prima instanță, a manifestat dorința de a beneficia de procedura simplificată de judecare a cauzei în privința sa, prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală. Pentru a beneficia de această procedură simplificată de judecare a cauzei, în sarcina inculpatului se impun trei condiții *sine qua non*, și anume ca cererea inculpatului să intervină până la începerea cercetării judecătorești în prima instanță; cererea inculpatului trebuie să conțină mențiuni privind recunoașterea totală și necondiționată a faptei/faptelor incriminate în legătură cu care a fost diferit justiției și renunțarea la dreptul de a solicita examinarea altor probe; probele administrate în faza de urmărire penală să fie suficiente și de natură să permită stabilirea unei pedepse.

Un alt factor important ce caracterizează această procedură, se referă la aceea că, odată ce inculpatul și-a dat acordul de a fi judecat în ordinea prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală și instanța a adoptat încheierea de examinare a cauzei în procedura simplificată, inculpatul și apărătorul lui nu mai pot renunța pe parcursul procesului penal asupra opțiunii sale de a fi judecată cauza potrivit procedurii simplificate. Împotriva sentinței adoptate de prima instanță în urma judecării în procedura simplificată, părțile pot exercita calea de atac a apelului, de regulă, sub aspectul individualizării pedepsei, inculpatul neputând renunța la opțiunea de a fi judecat potrivit procedurii simplificate și neputând critica faptele imputate prin rechizitoriu.

În cererea de recurs, Omelici Al. indică faptul că pe epizodul furtului de la partea vătămată Grosu V. eronat au fost indicate mai multe bunuri, decât acesta ar fi sustras,

adică nu recunoaște vina integral, pretinzând că în prima instanță a recunoscut vinovăția pentru a beneficia de o pedeapsă neprivativă de libertate. Pe epizodul furtului de la SA „Agroteh” inculpatul nu recunoaște fapta, după cum aceasta este descrisă în sentință, menționând că nu a deteriorat careva bunuri ale întreprinderii date, a fost prins la locul comiterii infracțiunii, iar prejudiciul pretins în sumă de 180376 lei este neprobat și neîntemeiat încasat din contul lui.

Colegiul Penal lărgit respinge criticele recurentului în această parte, având în vedere că baza factologică reținută în sarcina inculpatului nu poate constitui temei de contestare în procedura simplificată în care a fost judecată această cauză.

De asemenea, instanța de recurs consemnează că găsește vădit nefondate criticele recurenților ce vizează individualizarea pedepsei aplicate inculpatului, rezultând în acest sens din însăși scopul pedepsei penale exclamat în art. 61 Cod penal de legislator, potrivit căruia pedeapsa este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare aplicată în privința condamnaților, care are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea infractorilor, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea acestora, cât și a altor persoane. Ca măsură de constrângere, pedeapsa are pe lângă scopul său represiv și o finalitate de exemplaritate, în ce privește comportamentul făptuitorului. Pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizate în așa fel încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte infracționale.

În speță, pentru justa efectuare a operațiunii de individualizare a pedepsei în privința lui Omelici Al. s-a ținut seama de prevederile din alin. (8) al art. 364¹ din Codul de procedură penală, potrivit cărora inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor imputate în rechizitoriu și a solicitat judecarea cauzei pe baza probelor administrate în faza urmăririi penale, solicitare care a fost admisă de către instanță prin încheiere, beneficiază de o reducere cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoarea ori cu muncă neremunerată în folosul comunității și de o reducere cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu amendă.

Infracțiunile de furt incriminate lui Omelici Al. fac parte din categoria celor mai puțin grave, iar noile limite ale pedepsei sub formă de închisoare, reieșind din dispoziția alin. (8) al art. 364¹ din Codul de procedură, se cuprind între 3 luni și 2 ani și 8 luni.

Prima instanță a ținut seama de rigorile legii în acest sens și i-a stabilit inculpatului o pedeapsă echitabilă și proporțională faptelor comise de acesta, în quantum de 2 ani și 8 luni închisoare, pe fiecare epizod în parte, definitiv stabilindu-i pedeapsa de 3 ani închisoare, prin prisma art. 82 și art. 84 Cod penal.

Totodată, instanța de recurs remarcă faptul că, este prerogativa instanței de judecată să aprecieze dacă scopul pedepsei poate fi atins prin aplicarea unei pedepse non-privative de libertate sau de altă categorie, iar în formarea acestei convingeri, instanța de judecată urmează să țină cont de totalitatea condițiilor expres prevăzute de lege, care, în această speță indubitabil că au fost luate în considerare de instanța de fond la momentul individualizării pedepsei.

În acest sens, Colegiul se realizează statuărilor din decizia instanței de apel potrivit cărora: „... cu referire la alegațiile inculpatului Omelici Al., care relevă circumstanțe ce

denotă diagnosticarea acestuia cu osteomielită și agravarea stării de sănătate a acestuia, Colegiul penal le va reține, însă a menționează că aceasta nu constituie în sine un motiv de aplicare a unei pedepse non-privative de libertate, atât timp cât persoana poate fi tratată în locurile de detenție. O soluție contrară se impune doar atunci când tratarea persoanei în detenție este imposibilă și neacordarea asistenței medicale prezintă un pericol iminent pentru viața sau sănătatea acesteia (a se vedea în acest sens cauza Alexanyan c. Rusiei, hotărârea CtEDO din 22 decembrie 2008, care viza detenția unei persoane bolnave de HIV mai mult de doi ani, iar boala se afla într-o fază avansată), însă asemenea prescripție medicală, care ar confirma imposibilitatea ori refuzul din partea instituției penitenciare în vederea acordării asistenței medicale la solicitarea condamnatului, nu a fost prezentată.

Colegiul penal reține că o pedeapsă non-privativă de libertate în privința inculpatului, nu va fi capabilă să contribuie la realizarea scopurilor legii penale cum ar fi corectarea acestuia, prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de acesta cât și de alte persoane or, o pedeapsă prea blândă ar genera dispreț față de ea și nu va fi suficientă pentru corectarea infractorului și nici pentru prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.”

Instanța de recurs consideră că instanțele au efectuat o analiză complexă a circumstanțelor acestei cauze și nemijlocit a personalității inculpatului Omelici Al., urmărind în acest sens comportamentul lui înainte și după săvârșirea infracțiunilor incriminate, precum și ținând cont de circumstanțele comiterii acestor infracțiuni, de scopul urmărit, stabilindu-i în acest sens o pedeapsă proporțională faptelor comise.

Este eronată și declarativă afirmația apărătorului inculpatului precum că, la caz, nu trebuiau să fie reținute careva circumstanțe agravante în privința inculpatului, dat fiind că prin rechizitoriu întocmit pe epizodul furtului de la SA „Agroteh” procurorul a evidențiat că există circumstanța agravantă prevăzută de art. 77 Cod penal - *săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru infracțiuni similare sau pentru alte fapte care au relevanță pentru cauză.*

Prin urmare, corect instanțele la individualizarea judiciară a pedepsei în privința inculpatului, au reținut în sarcina acestuia, ca circumstanță agravantă, prevederile art. 77 alin. (1) lit. a) Cod penal. De altfel, se notează că, la stabilirea pedepsei instanța poate recunoaște ca agravante numai acele circumstanțe, care au fost stabilite de organul de urmărire penală și au fost indicate expres în rechizitoriu. La caz, potrivit actului de sesizare a instanței, anexat la fila dosarului 54, vol. I, este indicat expres că, în speța dată persistă circumstanța de agravare a răspunderii penale inserată în art. 77 Cod penal.

Din considerentele menționate, Colegiul Penal lărgit este convins că reeducarea inculpatului în spiritul respectării valorilor apărute de legea penală nu este posibilă decât prin menținerea pedepsei aplicate prin sentință, atât sub aspectul cuantumului cât și al modalității de executare a acesteia.

Față de lucrul judecat de către instanțele de fond, Colegiul consideră că o atare modalitate de individualizare a pedepsei corespunde exigențelor legii penale, iar pedeapsa aplicată infractorului este echitabilă raportat la scopul urmărit de legislator în art. 61 Cod penal, care îl va descuraja pe inculpat de a comite pe viitor alte fapte infracționale de același gen.

Concomitent, Colegiul consideră neîntemeiate criticele ce țin de pretinsa soluționare greșită a acțiunii civile înaintată de SA „Agroteh”, întrucât din actele cauzei nu se confirmă cele invocate de părți. Mai mult, instanța de apel s-a pronunțat asupra acestor chestiuni menționând corect în decizie că prima instanță cert a constatat că reprezentantul părții vătămate SA „Agroteh” a înaintat în instanță acțiune civilă, prin care a solicitat repararea prejudiciului material cauzat în sumă de 61560 lei și prejudiciul cauzat pentru incapacitate de funcționare a utilajului deteriorat în sumă de 118816 lei, în total suma de 180376 lei (vol. I f.d. 68). Din probele anexate la dosar, și anume din devizul de cheltuieli (vol. I, f.d. 71) și informația prezentată la dosar (vol. I, f.d. 72), s-a reținut că prejudiciul material a fost confirmat.

9. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul Penal lărgit

d e c i d e :

Admite recursurile ordinare declarate de inculpatul Omelici Alexandru XXXXX și avocatul Căuș Radu în numele acestuia, casează parțial sentința Judecătorei Orhei, (sediul central) din 31 octombrie 2017 și decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 4 aprilie 2018, în partea încasării prejudiciului material din contul inculpatului în beneficiul părții vătămate Dubniuc Pavel XXXXX, în mărime de 7644 de lei, cu rejudecarea cauzei în această parte și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Dubniuc Pavel XXXXX privind încasarea prejudiciului material din contul inculpatului se admite în principiu, asupra acesteia urmând a se pronunța instanța în ordinea procedurii civile.

În rest, celelalte dispoziții ale hotărârilor contestate se mențin fără modificări.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 16 aprilie 2019.

Președinte

Diaconu Iurie

Judecător

Catan Liliana

Judecător

Guzun Ion

Judecător

Ghervas Maria

Judecător

Mardari Dumitru